

PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO LẠNG GIANG

TRƯỜNG TIỂU HỌC TÂN THANH

BIỆN PHÁP

RÈN HỌC SINH KHẮC PHỤC LỖI PHÁT ÂM NHẦM LẤN X / S

NGƯỜI THỰC HIỆN: Đặng Thị Bích Đào

Giáo viên Trường Tiểu học Tân Thanh

Năm học: 2022-2023

I. ĐẶT VẤN ĐỀ.

Ở các trường Tiểu học hiện nay học sinh phát âm nhầm lẫn x/s còn nhiều. Thực tế lớp 5a5 tôi trực tiếp giảng dạy qua một số giờ học tôi thấy các em phát âm lẫn lộn 2 âm x – s khá phổ biến.

Đầu năm học, qua giờ tập đọc: *Những con sếu bằng giấy*. Tôi đã khảo sát học sinh và thu được kết quả là:

Tổng số HS được đọc	Nhầm lẫn x -> s	Nhầm lẫn s -> x	Nhầm lẫn x -> s; s -> x	Không nhầm lẫn
38 hs	5 = 13,2%	12 = 31,6%	4 = 10,5%	17 = 44,7%

Thông qua quá trình khảo sát trong nhiều tiết học và quan sát các em giao tiếp hàng ngày tôi đã thấy nguyên nhân nhầm lẫn x và s là:

- Do đặc điểm ở địa phương, do ông bà, bố mẹ và mọi người xung quanh các em có nhiều người phát âm chưa đúng nên ngay từ nhỏ các em đã phát âm theo nên các em cũng phát âm chưa đúng 2 âm x và s.

- Do các em chưa nắm được cách phát âm. Các em chưa có ý thức tự rèn luyện.

- Do học sinh chưa thấy được tầm quan trọng của việc phát âm đúng x / s. Tác hại của việc nói sai, đọc sai. Thì sẽ làm nghĩa trong câu bị sai lệch đi, nó làm ảnh hưởng trực tiếp đến quá trình giao tiếp.

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

Việc dạy học sinh phát âm đúng giữa hai âm x và s là công việc rất quan trọng và cần thiết. Để dạy cho các em phát âm đúng không nhầm lẫn âm x và s, tôi đã thực hiện các bước sau:

1. Hướng dẫn học sinh khi phát âm x/s phải đặt lưỡi vào đúng vị trí:

- Phát âm chữ x: Miệng há hơi bật nhẹ ra ngoài khỏi miệng: “xờ”
- Phát âm chữ s: Lưỡi hơi cong ra chạm đầu hàm trên hai hàm răng chạm hờ, hơi bật mạnh ra ngoài: “ sờ “

2. Cho học sinh phát âm nhiều lần với hai âm trên

Lúc đầu cho học sinh phát âm với tốc độ chậm, sau đó nhanh dần, rồi phát âm đôi chỗ xen kẽ x/ s – x / s

Tốc độ chậm rồi nhanh với mục đích tăng sự linh hoạt nơi đầu lưỡi. Mục đích của việc luyện phát âm hai phụ âm này là làm cho bộ máy phát âm hoạt động thuần thục, linh hoạt.

Để phát âm x / s hiệu quả cho học sinh thực hiện cách tra từ điển tiếng việt rồi đọc lần lượt các từ có chứa phụ âm đầu x và s,(hoặc tổ chức trò chơi hái hoa)

Ví dụ: - xinh xắn, xám xịt, xa xa, xấu xí, xanh xanh.

- sàn sàn, san sát, sẵn sàng, sẵn sóc, sáng suốt sầm sập, sần sùi, sần sỏ, se sẽ sót sắng, sít sao, song song, song sọc, sờ sẫm, sờ soạng, sờn sờ, sùn sứt, suôn sẻ...

Có thể tổ chức cho học sinh chơi trò chơi hái hoa, (mỗi bông hoa có ghi một từ có âm đầu x / s)

3. Cho học sinh luyện đọc các câu thơ, câu văn hay bài văn có chứa các từ, ngữ có phụ âm đầu x / s.

Để thực hiện bước này, tôi nói cho học sinh đọc từng câu thơ, câu văn, các bài tập đọc có chứa một trong hai âm đầu x / s, tiếp theo chuyển sang những câu thơ, câu văn khó hơn có trộn lẫn hai phụ âm x / s, chọn những bài tập đọc có chứa nhiều âm x / s cho học sinh luyện đọc.

Ví dụ:

- Câu thơ chứa từ ngữ có phụ âm đầu x: “ Xa xôi xích lại cho gần, làm thân con nhện mấy lần giăng tơ”

- Câu thơ chứa từ ngữ có phụ âm đầu s: “ Sa cơ lỡ bước; sông có khúc người có lúc”.

- Đoạn thơ chứa từ ngữ có phụ âm đầu x /s.

Những bài tập đọc chứa nhiều phụ âm đầu x / s: Ê – mi – li, con.., Những con sếu bằng giấy, Những người bạn tốt, Kì diệu rừng xanh....

4. Luyện phát âm x /s qua hoạt động giao tiếp hàng ngày.

Đây là bước cuối cùng của việc luyện phát âm x / s. Vì vậy, để hoàn thành tốt bước này, học sinh phải đạt được một số kết quả nhất định sau khi luyện các bước trên, đồng thời phải luôn có ý thức rèn luyện ở mọi lúc mọi nơi.

Tôi ra các bài tập đối thoại trong đó có nhiều từ ngữ có âm x và s cho các em đọc phân vai để luyện kỹ năng giao tiếp.

Ví dụ:

Xuyên: Xuyên này! Xuyên đã thăm khu kì diệu rừng xanh chưa?

Sang: Sang đã đến khu rừng xanh này một lần, nhưng lâu lắm rồi, lúc Sang còn thiếu niên.

Xuyên: Xuyên xuống xe, sao xa thế vậy?

Sang: Sang không nhớ lắm, sau một len lách tới khu rừng mà rừng vẫn ẩm lạnh, ánh nắng trong xanh.

Xuyên: Đến khu rừng xanh, Xuyên sung sướng vô cùng.

Sang: Hạ cánh xuống nơi đây trước mặt hiện lên màu sắc sắc sỡ.

Xuyên: Lần ấy Xuyên ở tại khu rừng này chúng nhìn thấy rừng khộp hiện ra những sắc vàng, sắc nắng cũng rực vàng, chỉ có mấy vạt cỏ xanh biếc tạo nhiều kỷ niệm.

Sang: Nhiều lắm, nhưng muộn rồi, lúc khác Sang sẽ kể lại cho Xuyên nghe nhé!

Để học sinh có cơ hội giao tiếp, tôi thường xuyên tổ chức các hoạt động học tập, tạo điều kiện cho các bạn giao lưu, chia sẻ trước lớp. Hay là việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho các em chủ động thực hiện chương trình để các em mạnh dạn, tự tin luyện phát âm đúng các từ ngữ có âm x / s khi giao tiếp.

Tăng cường phối hợp với phụ huynh rèn đọc và nói cho con ở nhà.

III. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC:

Tôi đã kiên trì vận dụng biện pháp này trong cả một kì. Tôi nhận thấy mình đã đạt được hiệu quả đáng kể. Kết quả khảo sát cuối năm sau khi tôi dạy tập đọc bài **Kì diệu rừng xanh** và thu được kết quả sau:

Tổng số HS được đọc	Nhầm lẫn x - > s	Nhầm lẫn s - > x	Nhầm lẫn x - > s; s - > x	Không nhầm lẫn
38 hs	1 = 2,6%	2 = 5,3%	1 = 2,6%	34 = 89,5%

Trong quá trình rèn luyện cho học sinh tôi đã nhận thức được đây là việc làm cần thiết cho cả giáo viên và học sinh trong trường học và trong đời sống hàng ngày.

IV. BÀI HỌC KINH NGHIỆM:

Qua quá trình thực hiện biện pháp trên, bản thân tôi rút ra bài học, muốn các em phát âm đúng không nhầm lẫn âm x và s, trước hết người giáo viên phải:

- Phát âm chuẩn, chính xác, phát âm rõ ràng để phân biệt rõ âm x và âm s.

- Tìm hiểu nắm vững đối tượng học sinh mắc lỗi nhầm lẫn x và s, để có kế hoạch, biện pháp khắc phục cụ thể.

- Luôn phối hợp chặt chẽ với cha mẹ học sinh để uốn nắn các em kịp thời.

Trên đây là một số biện pháp rèn học sinh khắc phục lỗi phát âm lẫn lộn x và s cho học Tiểu học. Trong bài viết chắc không tránh khỏi thiếu sót. Kính mong ban giám khảo đóng góp ý kiến.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Tân Thanh, ngày 22 tháng 9 năm 2022

XÁC NHẬN CỦA NHÀ TRƯỜNG

KT.HIỆU TRƯỞNG

NGƯỜI VIẾT

PHÓ HIỆU TRƯỞNG
Ngô Ngọc Lan

Đặng Thị Bích Đào